

ÖZET: Fiilen çalışılmayan yıla ait yıllık izin hakkının bulunmadığı, cari yılın iznine hak kazanılması için fiilen göreve başlanması gerektiği hakkında. (13/08/2015-5290)

Yurtdışına yüksek lisans öğrenimi amacıyla gönderilen ve bir tam yılını yurtdışında geçiren personelin fiilen çalışmadığı yıl için yıllık izin hakkının bulunup bulunmadığı hususunda Başkanlığımız görüşünün talep edildiği ilgi yazı incelenmiştir.

Bilindiği üzere, 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun "Yıllık izin" başlıklı 102 nci maddesinde; "Devlet memurlarının yıllık izin süresi, hizmeti 1 yıldan on yıla kadar (On yıl dahil) olanlar için yirmi gün, hizmeti on yıldan fazla olanlar için 30 gündür. Zorunlu hallerde bu sürelere gidiş ve dönüş için en çok ikişer gün eklenebilir." hükmüne, "Yıllık izinlerin kullanılışı" başlıklı 103 üncü maddesine; "Yıllık izinler, amirin uygun bulacağı zamanlarda, toptan veya ihtiyaca göre kısım kısım kullanılabilir. Birbirini izleyen iki yılın izni bir arada verilebilir. Cari yıl ile bir önceki yıl hariç, önceki yıllara ait kullanılmayan izin hakları düşer..." hükmüne yer verilmiştir.

Diğer taraftan, mezkur Kanunun "Bilgilerini artırmak üzere dış memleketlere gönderilme" başlıklı 78 inci maddesinde; "Mesleklerine ait öğrenimini bitirerek Devlet memurluğuna alınmış ve asli memur olarak atanmış olanlardan mesleklerine ait hizmetlerde yetiştirilmek, eğitilmek, bilgilerini artırmak veya staj yapmak üzere dış memleketlere:

- a) Kurumlarınca açılacak seçme veya yarışma sınavlarında başarı gösterenlere,
  - b) Dış burslara dayanılarak gönderilenlere,
- İki yıla kadar ayrılma müsaadesi verilebilir.

Gerekirse bu süre en çok bir kat uzatılabilir." hükmü, "Bilgilerini artırmak için yabancı memleketlere gönderilenlerin hak ve yükümlülükleri" başlıklı 79 uncu maddesinde; "... İzin bitiminde yol süresi hariç 15 gün içinde görevlerine dönerler. Bunlardan kurumlarınca kendilerine maaşsız izin verilmesi uygun görülenlerin bu süreleri keseneklerinin ve karşılıklarının kendileri tarafından her ay T.C. Emekli Sandığına gönderilmesini kabul etmeleri şartıyla emeklilik yönünden eski derecelerinde değerlendirilir.

...
Sürelerinin bitiminde görevlerine başlamayanlar çekilmiş sayılırlar. Bu suretle çekilmiş sayılanlar aylık ve yol giderleri de dahil olmak üzere kendilerine kurumlarca yapılmış bulunan bütün masrafları iki kat olarak ödemeye mecburdurlar..." hükmü, 80 inci maddesinde; "... 78 ve 79 uncu maddelerde yazılı olanların ayırma ve seçilme usul ve şartları, çalışmalarının nasıl izleyip denetleneceği, haklarındaki disiplin kovuşturmasının ne suretle yapılacağı ve geri çağrılmalarını gerektirecek haller, bu Kanunun 2 nci maddesi gereğince bir yönetmelikle düzenlenir..." hükmü, "Yurt dışı eğitim" başlıklı Ek 38 inci maddesinde; "Kamu kurum ve kuruluşlarınınca yetiştirilmek amacıyla lisansüstü (yüksek lisans, doktora) eğitim için yurt dışına gönderilecek öğrenci, araştırma görevlisi ile kamu görevlileri, Yükseköğretim Kurulu tarafından tespit edilen yabancı yüksek öğretim kurumlarında eğitim görebilirler... Eğitim amacıyla yurt dışına gönderilecek kamu görevlilerinin öğrenim konuları, çalışmakta oldukları birimlerin görev alanları ile doğrudan ilgili olmak zorundadır..." hükmü bulunmaktadır.

Buna bağlı olarak 1/2/1974 tarihli ve 14786 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe konulan Yetiştirilmek Amacıyla Yurt Dışına Gönderilecek Devlet Memurları Hakkında Yönetmeliğin "Program süresi ve süre uzatımı"na dair 11 inci maddesinde; "Mesleklerine ait hizmetlerde yetiştirilmek, eğitilmek, bilgileri artırılmak, staj, öğrenim veya ihtisas yaptırılmak amacıyla yurt dışına gönderilen memurlardan, yüksek lisans düzeyindekilerin öğrenimlerini iki yılda, doktora düzeyindekilerin öğrenimlerini üç yılda, diğerlerinin ise kendi programlarını süresi içinde tamamlamaları esastır.

Ancak, süresi içinde eğitim veya öğrenimini tamamlayamayan ve kurumu tarafından kabul edilebilir bir mazereti bulunan memurlardan;

- a) Doktora düzeyindekilere bir yıla,
b) Yüksek lisans düzeyindekilere altı aya,
c) Diğerlerine, kendileri için öngörülen program süresinin 1/3'üne,
kadar süre uzatımı verilebilir." düzenlemesi yapılmıştır.

Yukarıda yer verilen hüküm ve açıklamalar çerçevesinde;

-Yüksek lisans öğrenimi amacıyla yurtdışına gönderilen ve bir tam yılını yurtdışında geçiren memurların fiilen çalışmadıkları yıl için yıllık izin haklarının bulunmadığı,

-Söz konusu memurların öğrenim sürelerinin sona ermesi ile Kurumunuz nezdindeki görevlerine yeniden dönmeleri durumunda, görevlerine başladıkları cari yıl içinde fiilen çalışmış olmaları kaydıyla o yıla ait yıllık izinlerini kullanmalarının mümkün olduğu, mütalaa edilmektedir.

